

Kõnetavad just täna

Grib (Vronski).

FOTO: RUNNO LAHESOO

noorele ja emotsioonidest tulvil naisele kindlasti surmigav.

Anatoli Arhangelski Karenin on hoopis teisest puust. Ta on imposantne ja soliidne, tugev ja võimukas, kohati isegi veidi despootlik. Tema armastus ja soojus Anna vastu on tuntav, kuid seda kammitsevad väärrikus ja traditsioonid. Kohati meenutab Karenin tantsukeelelt Kesleri teose «Kratt» tegelaskuju Peremeest, mis kuulub samuti Arhangelski rollipagasisse: tugev isiksus, kes püüdleb eesmärkide poole ja kes tunnemaailmale erilist tähelepanu ei pööra.

Leebem Anna

Teise koosseisu esietendust kandis aga hoopis vaoshoitum meeleolu. Annat kehastas Laura Maya Rosiers ehk artistinimega Laura Maya, Vronskit alles sellel hooajal rahvusballetiga liitunud Christiano Principato ning Karenini noor ja tuline Ali Urata. Kolme peategelase keemia oli sootuks teine. Laura Maya kujutab Annat oluliselt leebemas võtmes. Annas on palju rohkem eba-kindlust, kahtlusi ja impulsiivsust, mis lõpuks juhtisid ta elusaatust. Kui esietendusel nähtud Anna südame võitis suur ja kõikehõlmav armastus, mida Grib Vronski iga keharakuga pakkus, siis seekordne Anna otsis armastust pigem ise, justkui põgeneades argielu halluse eest. Kui Anna Roberta tegelaskujust õhkus iseteadvust, ta tegi oma valikud ise

ja oli valmis ka tagajärgedeks, siis Laura Maya kehastatu otsis elule pidepunkte kaaslastest ja tema saatust kujunes juhuslike valikute tulemusena.

Aleksei Karenin on Ali Urata kehastuses kirglik ja võimukas, väga tugeva omandiinstinktiga mees, mõjudes harrana naisterahva kõrval isegi jõhkral. Christiano Principato Vronski sümpaatia Anna vastu oli aga pigem tiivustatud kirest kui põletavast armastusest. Vronski oli mängur, kes ellu «Meie aja kangelasan» Petšorini kombel elevust tõi.

Kui Principato Vronski tunnendamängust Annaga tüdine ning Urata Karenini uhkus Annale andestada ei lubanud, polnud naispeategelasel enam valikut. Kui Anna Roberta esituses oli Anna surm teadlik ja uhke toiming, millega ta maksis kätte nii Vronskile kui ka Kareninile, siis Laura Maya kehastuses mõjus see nurkaetud inimese meeleheitliku otsusena, kui too enam oma deemonitega toime ei tule.

Rahvusballett on saanud juurde kvaliteetse, meeliterutava ning mõtlemapaneva lavastuse. Marina Kesler on lati nii kõrgele seadnud, et ma ei ole veel suutnud otsustada, kas «Anna Karenina» minu isiklikku Kesleri-esikolmikusse mahub, sest ees on juba sellised teosed nagu «Kratt», «Libahunt» ja «Bernarda Alba maja». Küll aga võin julgelt öelda, et «Anna Karenina» on koht minu kui publiku «mängukavas».

Kesleri uuslavastus pakub ootamatuid nüansse.

Hammerlik ja endasse süüviv

retz-Traksmanniga.

FOTO: RENE JAKOBSON

reid elektroonilises muusikaloomes.

Kasutusel olid veel mitmed üllatavad ja sel hetkel justkui ainuvõimalikud instrumendid nagu *theremin* oma kosmilise inimehäälega ning võluv barokkinstrument klavikord. Ja selles kõiges ei mingeid liialdusi ega ülepaakumisi, vaid laitmatu maitse ja kujunditõpsus.

Oli kontserte – nagu Stockholmli saksofonikvarteti oma –, mis toimusid praegusele ajahetkele omaselt vaid *online*-ülekanaliga. Saksofonikvarteti esimesel pilgul justkui sarnaste instrumentide koostus pakub tegelikult hulgaliselt võimalusi pillide sopran-, alt-, tenor- ja baritonversioonide poolest.

Reinvere esietekanne

Esietekandele tuli meie rahvusvaheliselt tunnustatuima helilooja Jüri Reinvere uudisteos «A-O». Reinvere viimaste aastate loomingu on märgatav tonaalsuse ja klassikalise vormikultuuri uudne, ümbermõtestatud kasutus. Maailma heliloomingu selline «uusklassikaline» loomelaad üha kasvab, muutes vananenenuks varasemate kümnendite juba kõiki piire komanud elektroonika- ja multimeediaarmastuse.

Teose «A-O» lähtub helilooja orgaaniliselt instrumentide kõlameailmast ja nende erisustest, lisades delikaatselt ekstreemvõtteid. Liisa Hirsch oma uudisteoses «Us ... and Them ...» läks mitmes mõttes «piiridele» – sü-

venedes helisse nagu mikroskoobis ning sünteesis oma helikeelde huntide ulgumist, uurides neis helide spektraalseid jälgi.

Täiuslik lõppakord festivalile oli meie nüüdismuusika lipulaeva, YXUS Ensemble'i kontsert. Ansambli kogenud muusikutega oli liitunud väga hea täiendusena pianist Talvi Hunt. Ta on originaalne esitaja, kel selja taga ka spetsiaalne nüüdismuusika interpretatsiooni stuudium Luzerni Muusikakõrgkoolis. Kontserdi esimene uudisteos oli Helena Tulve «Emergence I. Flowering out of the dark», silmapaistev õnnestumine, loodud klassikalisele klaveritriole. Tulve peenes, spektraalse koega helikeeles on samuti toimunud muutused n-õ uusklassikalise helikeele puhastumise.

Teose väga selgeks lihvitud kujundid ja tugev vorm andsid mõjuva elamuse. Iraani-Eesti helilooja Arash Yazdani kirjutab tihti peale üsna ekstreemse helikeelega muusikat. Tema teos «may contain choking hazard» oli rajatud korduste mõjuvusele.

Oli rõõmustav kuulda meie ühe sugestiivseima looja Toivo Tulevi suure ansambli teose esiettekannet. Siin sai kokku teost väga hästi struktureerinud klassikalise kolmeosaline vorm ja Tulevi iseloomulik hõõguv-intensiivne helikeel. Kontserdi ja kogu festivali lõpetas sümboliseksena Timo Steineri «Kontsert ilule», mille kontsertlikkus mõjus väga värskest, tuues esile solistina klaveri (Talvi Hunt). Oli tähenduslik, kuidas selle heakõlalisusse sekkus aeg-ajalt mingi vinguv-vinduv heli, millest siiski destilleerus välja – ilu.

(elektroonika) kontsert. See oli üsna kirkastavalt rabav kava, kus ühinesid renessansi ja baroki heliloojad John Dowland ja Louis Couperin pöörase itaallase Giacinto Scelsi, muusikute endi fantastiliselt põnevate improvisatsioonide ja eesti teostega – Helena Tulve «Sil-maja» ja praegu Berliinis elava helilooja Elo Masingu looga «study in entropy?».

Nii Eller kui ka Kerikmäe on ülimalt meisterlikud oma instrumentaariumis, ja veelgi enam – erakordsete ideedega visionäärid oma teostes. Kannel kõlas kui lauto, kui klavessiin, omandas üllatavaid «mõrastatud» ja dissoneerivaid kujusid, kui talle lisandus elektroonika. Taavi Kerikmäe on kindlasti üks meie originaalsemaid ja suurimaid meist-

Ehk ei ole meie aja sõnum enam n-õ teaduslik uurimine, mida on nüüdismuusikas küllaltki palju tehtud.

MUST PANTER

Elu läheb kuumaks!

Osale loosis ja naudi ööelu koos Musta Pantriga.

Kampanias osalemiseks laadi nutitelefoni Elu24 äpp. Kõigi osalejate vahel loosime igal esmaspäeval Musta Pantri 100 € kinkekaardi.

Kampania periood: 09.09-18.10.
Loe lähemalt elu24.ee/mustpanter

